

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJÓG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

A kiadóhivatal

munkáját Kéthelyi L.
és Társa könyvnyomdája
vállja magára, az elő-
zetések, nyilatkozatok és hírdetési díjak és a lap szerkesztésére vonatkozó felzárkó-
lések ide intézendők.

Munkára fel!

A nemzetek sorsában manapság nemcsak a kard hatalma, nemcsak a katonai rátermettségek ereje dönt, hanem sok más olyan tényező, a mely valaha alig-alig számított valamit. Ma már nemcsak dicsőségért patazkik a vér; nemcsak azért, hogy nyelvének és műveltségének szerezzon tért az egyik nemzet a másikkal, hanem leggyakrabban és legfőképpen azért, hogy termékeivel arassza el azt, akár nyers, akár feldolgozott alakban. Mert a kereskedelem olykor nagy morális erő-tényezőket rejteget magában. A szükségleti cikkek révén beutnak az illető nép sajátságai, tőlük tanulunk haladni, tőlük lessük el, miképpen dolgozhatjuk fel az anyaföld természetadta termékét azzá, hogy művelődésünk egy szinten állhasson a többi nemzet kulturájával.

A világkereskedelemben jövőbeli hatalma, feladata az, hogy megvalósítsa az egy pásztor, egy akol felemelő gondolatát. Az ilyen proféczia, igaz, ma még az utópiák világába tartozik, de ha visszagondolunk azokra a közelmúlt nagy ipari vívmányokra és azokra az atalakulásokra, melyek ennek nyomán támadtak, ha szemügyre vesszük a tudomány mai törekvéseit, melyek feladatuk gyanant a természet kifürkészését tekintik, ha látjuk, meny-

nyire serénykedik az ipar, hogy a tudomány eredményeit a produkció javára felhasználja és hogy milyen lázas sietséggel törimaga a kereskedelem, hogy a feldolgozott áruknak piacot teremtsen, hogyan épülnek a szemünk előtt a hosszú vasutak, milyen lendületet vesz a hajózás és mint enyészik el a földi távolság a telegráf és kábelek révén, akkor bezzeg nem fogunk mosolyogni azon a jövődőlésen, a melyet a vallás ideális világába szeretünk sorolni.

Elmult az az idő, a mikor még a harcias fajjellem szerzett tiszteletet egy népnek. Mostanában nem a győzelem, hanem a győzelemmel való élés teszi a népek becsülését. Ily célok felé gravitál minden olyan nemzet, a mely számot tart arra, hogy műveltségét mondassék.

A jövő állama az ipar állama. Most is az első iparos állam, Anglia, viszi a vezérszerepet ugy a világkereskedelemben, mint minden más hatalomban. A hatalom és kereskedelem pedig egymással az ok és okozat összefüggésében van. Az ipar megteremtette náunk is a kereskedelmet, mely azonban még korántsem felel meg a várakozásoknak. A praktikus angolok kereskedelmük segítségével olyan nagy társadalmi befolyást szereztek maguknak, a mivel sok más nép nem dicsekedhet akkor sem, ha

kardjával szerzett érvényt a nemzeti-ségének. Ez a társadalmi befolyás érvényesül aztán az irodalomban és művészetben is, mely Angliában annyira fejlett, hogy az egész intelligens világ az angol fajtellen fele törekszik.

Ez a törekvés addig természetes és jogosult, amíg karakterünk a sok magunkra hatás ellenére is teljesen epségben marad ámde öngyilkosságot követ el a nemzet, mihielyt egészen átadja magát egy másik nemzet kulturájának. Ezzel megtagadta önmaga létét és nem erdemes arra, hogy továbbra is nemzetnek mondassék. A nemzetek karakterisztikuma pedig sajátos nyelvéből, a történelem folyamán sajátos módon kialakult szokásaiból és hagyományaiból áll, melyekhez ragaszkodni szent kötelessége mindenkinek, a ki a hazai nevet nagyrabecsüli.

Ebből az ösztönszerű törekvésből kell magyarazni azt a nagy felbuzdulást, a mi időről-időre egy nemzetben erőt vesz, hogy nyelvét idegen befolyás alól purifikálja és hogy történelmi emlékeit egybegyűjtve, kegyeletesen visszagondoljon zivataros múltjára. Lépést kell ugyan tartani más népek haladásával is, de e haladást olyan módon kell értékesíteni, hogy azt teljesen a magunk egyenisege szerint alkalmazva bevonjuk a nemzeti karakterisztikun zománczával. Így aztán

TÁRCZA.

Egy eiküldetlen level.

Igaz van Barátom! Maguk mai férfiak élveznek csak a bájos, elegans, kaczer szép asszonyt. Ha kicsit léha, felületes -- de fölvidítja kedélyüket, megremegtet: szíveiket, fölizzgatja képzeletüket és ingerli vágyaikat. A mai asszony, a ki mennyországot ad -- néha poklot -- de szép, kedves; elfeledteti az élet komoly gondjait. Egy igező virag, mely maguknak nyílik!

Maga imádja a jó tánczos, kecsesen lejtő, imbolygó telt idoma asszonyt, a ki megrészeget tánczával. -- Gyönyörűséggel hajlja föl a pezsgős poharat, melynek tartalmától szep partnere, különben legszolidabb uri asszony -- má: kissé mamoros. Maga nem unalmas puntán; megengedi, hogy egy kifogástalan asszony és feleség, csupa kíváncsiságból, idegen férfi pajzan csókját hagyja égni ajakán.

Nem kívánja az asszonytól, hogy jellem legyen, csak jó izléssel bírjon; nem kell eszesnek lennie, ha csak vig kedélye van. Ne legyenek elvei, azért lehet akaratos. Nem szükséges, hogy a föltetlen igaz-

ságszeretetet vallja hitének -- csak kellemesen tudja a valótlant elhítni.

Az asszony ma meg lehet tudatlan, csak szép legyen; lehet hűtlen csak a látzatot tudja megőrizni.

Ma még a férfiak parancsolnak, ha végeredményében minden ugy történik is, a hogyan az asszony akarja.

Igen, igen, uralkodjanak és gyönyörködjenek még ma, a kik az asszonyt csak élvezeti cikknnek tekintik.

Mert a jövő férfiai, szegények erről mind kénytelenek lemondani.

A mai ifjuság még irtózik, néha gnyolódik, de már nem nevet hitetlenül a jövő kepe fölött.

A legközelebbi férfi generáció egészen természetesnek találja majd, hogy a nő épp oly képzett, tudós és szorgalmas munkasa a társadalomnak, mint ő.

Csodálkozva bámulják majd dédanyáik képeit a bájos, lenge, hódító toalettal, hullámos hajjal, a mint csabos mosolylyal ajkán mutatta gömbölyű vállait és karjait.

Az érzelmes regények, lírai költemények divatjukat mulják; ki írná őket, mikor nem lesznek érzékeny női lelkek, kiket szórakoztasson. Ki fogja megénekelni a szerelmet, mikor már senki sem hisz benne. Vagy akad arra is poeta, ki a válto-

zott viszonyokat -- feminista asszonyt megénekeljen?

Ismeri a mi feminista nőink legbuzgóbb harcosait? Ahány külföldi apostolt láttam, közülök még egy sem cserelte föl a női jó izléssel összeállított egyszerű, de a divattól el nem térő öltözetet.

De nálunk látni minden izlést letagadó viseletet. Mirő sivár a szépert lelkesülő szemnek egy reverendaszerű fekete öltönybe bujt, levágott hajjal, minden női bájt nélkülöző alak. Hamarjában nem is tudjuk, hogy a borotvált arcú férfi vagy nő-e az illető.

Ilyenek lesznek a jövő asszonyai. -- Halvány, vékony arczczal, tulságosan karcsu alakkal.

Felülemelkednek a mai nők hiú tetszvágyán, emberek lesznek a legmagasabb értelemben, es ki sem tekintheti élvezeti cikknnek őket.

Nem lesz léha, -- komoly, józan gondolkodó; nem lesz fölületes, alapos tudással bir.

Nem lesz hazug, mert nem akarja elhódítani barátnői udvarlóit; hűtlenségre sem lesz oka, nyíltan megmeri mondani, ha érzelme megszunt, hisz nem szorul rá, hogy lényes eltartás miatt szerelmet színeljen.

minden vívmány csak eszköz a nemzet megerősítésére.

Mi világeletünkben küzdöttünk idegen fajok hegemoniája ellen. Rajtunk volt a török rabigája és levetettük azt, tatárok vad csordái üldöztek bennünket és mi sok vér árán bár, de szerencsére kikerültük az uralmukat, a múlt századokban a germán elem fenekedett ránk, és mi ezer balszerencse között megállottuk helyünket. A magyar nyelv és a magyar tradíció ismét ott van, a hová kívánkozott. De a hatalom eszközeit nem becsüljük meg kellően. A magyarság — fájdalom — a régi balítéletek hatása alól csak nehezen bontakozik ki. Benne van ez konzervatív természetében. Nem tartja még uri dolognak az ipari és kereskedői foglalkozást és inkább viseli az uri lét kényelmes és czifra nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

E megszokott tulajdonokat kell sutba vetni, ha az európai verseny színterén kellőképpen vértézve akarunk megjelenni. Meg kell menteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára; rá kell mutatni arra az erkölcsösülésre, a mit más fajok ipari fölénye révén nekünk kell majd megsínyleni és reá arra az áldásra, mely a derék és okos munka nyomán fakad.

Csak ha majd a munka révén elért eredmények képezik majd főbüszkeségünket vehetjük biztosra, hogy nemzetünk is méltó helyet lel az európai civilizációban.

Krónika a hétről.

A horvát bán legközelebbi terveiről nyilatkozott egy hírlapíró előtt. A legelső politikai tervem az, — mondotta a bán — hogy végre megoldjam a határörvidéki beruházási alap évek óta megoldásra váró kérdését. A tegnapi tanácskozások után melyeket Wekerle Sándor miniszterelnökkel, Josipovich Géza horvát miniszterrel és Szerényi József államtitkárral folytattam,

Ha eddig csak otthon érvényesült az asszonyok szónoki tehetsége, — jövőre már a parlamentben is háttérbe szorulnak a férfiak. Milyen szónokok vannak már is a feministák között! Egész gyönyörűség lesz hallgatni, midőn majd megszavaztatják az — agglégény-adót.

Higgye el Barátom, ez lesz az egyetlen igazságos adó.

Nem a közelmúlt és a jelen férfiai voltak-e buzgó előmozdítói a nők nehéz megélhetésének? A modern női kérdés leg-súlyosabb részét ők idézték elő. Ha az utolsó száz évben egy férfi sem maradt volna nőtlen — bizony mi még nem értük volna meg a feminizmus nagy munkáját. S ha a jövő férfi nemzedék elégedetlen lesz és fájón tekint vissza elődei boldogságára — mind a 19. században született férfi-világot fogják átkozni.

Az asszonynak nem az lesz a föladata, hogy csak családját boldogítsa. Ez szűk kör lesz számára.

Eddig a férfiak nem tudták boldogítani a nőt, hogy ne kíváncsozzék más célok után, nem tudták megelégedésre kormányozni a társadalmat, most az asszonyon lesz a sor, hogy boldogabb jövőt alkosson.

Különbömben megvallom magának, én nem bízom a feministák fényes sikerében.

azt hiszem, hogy a kérdést augusztus elején tartandó minisztertanácson alaposan megbeszélhetjük az illető szakminiszterrel, annál is inkább, mert a nagyfontosságú kérdés megoldását az egész vonalon kívánják. Augusztus második felét martijanecki birtokom non töltöm, hogy új erőt gyűjtssek az őszi munkára. Az őszszel egyrészt tovább folytatom gazdasági programom megvalósítását, másrészt tervbe vettem, hogy meglátogatom az ország keleti részét: Pozsega, Belovár, Szerény Verőcze várme-gyéket. Azt hiszem, hogy a valóban dolgozó nép panaszaival és kívánalmaival bátran fordul hozzám, hiszen a Likában és Noviban, Supilo területén követtek el ellenem gonosz merényletet, máshol a munkás-nép bizalommal fordult felém. Azt hiszem, bő tapasztalatra teszek majd itt szert, mert tudom az ott lakó népek nyelvét, a magyart, szerbet és a svábot.

A bán azután a legnagyobb határozottsággal visszautasította a horvát-szerb koalíció lapjainak azt az állítását, mintha a horvát miniszter között és közte ellentétek állnának fenn. Rauch báró augusztus elején ismét Budapestre érkezik.

A szerb patriárka-választás nagy hullámokat ver a közönség körében. A magyar kormány jelöltje Bogdanovics Lucian szentendrei püspök aligha lesz megválasztva. A radikálisok jelöltje ugyanis Zmejanovics Gabor verseczi püspök, a kit mindenáron szeretnének a pátriárkai székbe ültetni. Amde nyilvánosságra jutott Wekerle miniszterelnök egy nyilatkozata arról, hogy Zmejanovics megválasztása aligha nyerné meg a legfelsőbb megerősítést. A radikálisok erre kínos dilemma elé jutottak, mert vagy erőltetik Zmejanovics megválasztását, de akkor elvesztik a magyar kormány jóindulatát, vagy nem erőltetik, de akkor önmagukat hazudtolják meg. Ily helyzetben fölmerült az eszme, hogy a kongresszus egy harmadik jelölt személyében állapodjék meg és kombinációba is vették *Gruics* károlyvárosi püspököt, azonban ez a megoldás kevés hirre talált. Bizonytalan tehát még ma is, hogy ki lesz a szerb egyház feje, de kívánatos, hogy a magyar kormány jelöltje kerüljön a pátriárkai székbe, mert országos érdek az, hogy e nagyfontosságú egyházi méltóságba ne ellenségünket, hanem barátunkat ültessék.

Daczára teljesen modern gondolkodásomnak, nem tudok lelkesülni a nők választójogáért. Nem látom benne az ő remélt boldogságukat.

Mint a következmények mutatják, az asszony eddig sem volt képes megfelelni a tőle várt munkának. Mert ha a férfiak önzését okozom a jelen — sokban tarthatatlan — állapot nagy tényezőjének, vagyok annyira igazságszerető, hogy a férfiak rossz tulajdonait nagyrészt az asszonyok hazugságának tulajdonítsam.

Vagy nem az asszonyok kezében volt e eddig is a legszebb föladat, az oly szűk körnek látszó és mégis a legnagyobb hatalom; fiaik nevelése, irányítása!

Ha férfaink nagy része léha, elpuhult, erkölcstelen, ha nincs jó izlése, nemes gondolkodása, ha annyira önző, hogy saját kedvteléseiből mitsem hajlandók föláldozni családjuk javára — nem leginkább az anya elkényeztető nevelése-e az oka? mért neveli az anya elbizakodottnak fiait? mert nem tanítja arra, hogy nemesebb cselok után törjön.

Az anyák kényelmesek, az anyák gyengék vagy fölületesek. Gyermekük lelki művelése nem érdekli őket, nem is értnek hozzá s igen gondosnak hiszik magukat, ha idegenekre bizzák.

A drágaság ellen.

A nagy drágaságról való panaszok nem mai keletűek. Egész Európában évek óta keservesen érzik, hogy az életszükségletek ki-elégítésére szolgáló cikkek árai egyre emelkednek, anélkül, hogy a kereseti viszonyok azzal az emelkedéssel lépést tartanának. Ez az általános drágaság volt az oka, hogy a mi speciális drágaságunkra több figyelmet nem fordítottak vezető köreink, úgy tartván, hogy a kór-ság általános: a drágaság a nemzetközi árufor-galomból kifolyólag minden ország lakosságát egyformán sújtja. A feljajdulások és felzudulások hosszú, szakadatlan sorozatára volt szükség, míg megérlelődhetett a meggyőződés, hogy hazánkban a természetes és indokolt áremelk-edéseken felül még az élelmiszer- és egyéb uzsorák is teszik szinte elviselhetetlenné a lakó-ság legálább kilencz tizedrésznének életét.

Végre is ügyet kellett vetni a panaszokra, annál is inkább, mert azzal fenyegettek, hogy az adózó elemek tönkre jutnak. Nemesak a megélhetés megkönnyebbítésében rejlt nagy közgazdasági előny, hanem az adóforrások meg-mentése készítette a kormányt, hogy a drága-ság problémájának megoldásába fogjon. A mód, hogyan -s az eszközök, amelyekkel a nagy drágaságon segíteni akar mindenképpen megfo-lélnöknak mutatkoznak, csak az a baj, hogy bi-zonyos huzamosabb időig fog tartani, míg a teendő intézkedéseknek foganatja lesz. A zöld asztal mellett nem látni a nyomor ijesztő ké-pét, a jóllakott gyomornak nincsen érzéke a verejtékes munkában görnyedezők szűkölködéséi-iránt. Az emberszerető, dicséretreméltó szan-dék, melyet még az alaposságra vágyó hajlam is reguláz, így késleltetik a kivitelben és nem igen lehet reményünk arra, hogy a kormány legujabban megindított mozgalmának áldásait már a tél folyamán érezhessük.

Bármint is legyen azonban, mégis örö-mel látjuk, hogy a szemtelen uzsoráknak végét akarnak vetni. Még szivesebben látjuk pedig azt, hogy a kormány akciója az egészséges munkáslakások bérének olcsóbbá tételére is irányul. A lakbér a szegény ember keresetének igen nagy részét emészti fel, s ha kevesebb lakbért kell fizetnie, az ily módon megtakarí-tott pénzéből egyéb, eddig nélkülözött cikkek

Nagy korban legmagasabb ambíció-nak tűzik eléjük, különösen fiaik elé a „jó házasságot“.

Önértetes ifjuság nem lehet az, mely nem a saját erejére, hanem arra támaszkodik amit már más megszerzett számára.

Fognak-e a jövő anyái erkölcsösebb nemzedéket nevelni, mikor annyit sem fog-lalkoznak gyermekeikkel mint eddig. Vagy talán épp azért? Legalább nem rontják őket.

Elejbem tárva a jövő képét, lassan — amint a nők föllele törnek — hanyatlani látom az egész férfi nemet. S ki tudja, idő-vel nem egészen az engedelmis szerepét vállalják-e a mult parancsoló urai.

Sajnálom a jövő asszonyait, kik lema-radnak legboldogabb érzelmeikről: nem te-kínthetnek többé föl a férfiakra, nem lesz ideál akire támaszkodhatnak.

Elvezzék barátom a jelen pillanatot. Mulassanak, flirtöljenek csak — a mig pa-rizsi izlést követő, bájos asszonyokban gyönyörködhetnek.

Dedunckáknak ebben már nem lesz részük. De engedje megsugnom, hogy min-den ellenszenve daczára a szutfracsckek iránt, maga akaratlanul és öntudatlanul már nagy feminista, mert papucshős.

Verité asszony.

bevárása telik, de több figyelemmel is lehet a maga és hozzátartozóinak egészségére és esetleg lelkét nemesítő élvezetekre is fordíthatja a lakbérből megtakarított pénzt.

A drágaság csökkentése egyúttal növeli a takarékosági ösztönt, a mire különösen a mi népünknek oly nagy szüksége van. A mai viszonyok közt ugyan nem lehet ráfogni a kevésbé vagyonos néposztályokra, hogy pazarlók volnának — nincs miből. De mihelyt sikerül valamelyes türethetőbb megélhetési viszonyokat teremteni, arra kellene a legnagyobb gondot szentelni, hogy magyar népünk — okulva a külföldi lakosság példáján — életszükségleteinek kielégítésében mértékletesebb legyen, ne vonja meg magától és övéitől a test és lélek épségben tartására okvetlenül szükségeseket, de használja fel az árcsökkenésben mutatkozó előnyöket a takarékosági hajlam fokozására.

A legtöbb nemzet nemcsak életrevalóságának, az adott viszonyok ok- és észszerű kiaknázásának, minő például az ipar és kereskedelem forszírozása, hanem a szerzett jövedelmek- és kincsekkel való okos és mértékletes elbánásának köszönheti nagyságát. Ha ezen az uton követjük őket a mainál jobb megélhetési viszonyok közt is, akkor a kormány legújabb kezdeményezése nagy áldást fog jelenteni a sok csapástól megviselt magyar nép részére.

H I R E K.

— Kossuth Ferencz hazaérkezése. —

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter csütörtökön délután 1 óra 41 perczkor a gyorsvonattal Budapestre érkezett. A kereskedelemügyi miniszter fogadására a nyugati pályaudvaron megjelentek: Sztérenyi József kereskedelemügyi államtitkár, Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke, Marx János elnökgazdátóhelyettes, Marsovszky Miklós üzletvezetőhelyettes, Ary Pál miniszteri osztálytanácsos, Pallay Sándor és Tormay Géza dr. titkárok, továbbá Szatmári Mór és Burgyán Aladár orsz. képviselők és Bába Molnár Sámuel, a ezelegi függetlenségi párt elnöke. A miniszter néhány napra Saltra megy és augusztus elején Pöstyénbe, fürdő használatra.

— A nagyatádi választás. Somogyvármegye központi választmánya a nagyatádi képviselőválasztást augusztus elsejére tűzte ki. Eddig két jelölt küzd a mandátumért: Prinke Sándor bérlő és Szabó István csokonyai kisbirtokos. Választási elnök dr. Marton Gyula lesz.

— A megye közgyűlése. Az augusztusi közgyűlés elé kerülő ügyek tárgyalása végett az állandó választmány f. évi július 30-án d. e. 9 órakor ülést tart.

— Gromon Dezső öngyilkossági kísérlete. A hét elején f. hó 20-án nagy feltűnést keltő öngyilkossági kísérlet történt a fővárosban. Gromon Dezső báró, nyugalmazott honvédelmi miniszteri államtitkár, a

szabadelvű kormány-rendszernek egyik szilveszterje, öngyilkossági szándékkal mellébe lőtt. A golyó célzott tévesztett, a szív helyett a tüdő: sértette és a 70 éves báró súlyos betegen fekszik kórházán. Tetének oka: sok adóssága. Gromon állapota súlyos, de nem reménytelen.

— A vármegye költségvetése. Somogyvármegye jövő évi költségvetését összeállították. Az előirányzatnak 480,824 kor. 82 fillér a főösszege, vagyis 22,925 korona 82 fillérrel több mint ezidén, a mikor a költségvetési bevétel és kiadás főösszege 457,899 koronára van előirányozva. A kiadási többletet a tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet illetményei, díjnokok járandósága, általában a fizetések emelése, költségek szaporodása és az új hordójelző-hivatal költségei okozzák. Az előirányzat bevételi többlete főként az állami pótvadalmazás felemeléséből származik s a hivatalos lap nagyobb bevételeivel, valamint az új hordójelző-hivatal remélhető jövedelmével egészül ki a szükséges összeggé.

— A figyelmes király. A magyar király az utóbbi napokban nagy figyelmet tanúsít a német trónörökös iránt. A német trónörökös a ki szenvedelmes vadász, a Gmunden mellett levő Almsee környékén bérelt vadász területéről lemondott, mert az utóbbi időben zergék nem mutatkoztak. A trónörökös intézkedett, hogy Bregenz mellett béreljenek számára vadászterületet. A mikor a király ezt megtudta, azonnal intézkedett, hogy saját vadászterületéről, Ebenseeből zergéket vigyenek át a gmundeni vadászterületre s erről értesítette a német trónörökösöt, ki megleghangu levélben hálás köszönetét fejezte ki a királynak figyelméért.

— Meghívó. A zágrábi m. á. v. szolgák olvasóköre 1908. év augusztus hó 2-án, vasárnap különvonattal társaskirándulást rendez Zákányba, ahol az árnyas Dráva parton nyári mulatságot tart. A mulatságon humoros mutatványok adnak elő. Lesz tarka-színpad, velencei estély és tűzijáték a Dráván, kacagató »mozi« és még sok más különféle látható, hallható és tapasztalható mókák, jóízű előadások. A különvonat Zágráb m. á. v. pályaudvarról vasárnap reggel 6 óra 30 perczkor és vissza Zákányról este 10 órakor indul. Részvételi díj személyenkint 80 fillér.

— Katonák átvonulása. Augusztus 3- és 14-ike közt a 69-ik gyalogezrednek mintegy 960 embere vonul keresztül városunkon. A katonaság Pécsről jön és Kaposvár, Fonyód, Tapolca, Nagyvásonyon át Szekesfehérvárra megy.

— A kórház költségvetése. A kórházi választmány Kacsokovits Lajos alispán elnökle alatt ülést tartott és megállapította a somogy megyei közkórház jövő évi költségvetését, melynek végösszege hozzávetőlegesen 300 ezer korona. A választmány egyben előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy írjon fel a belügyminiszterhez a kórházi ápolási költségnek napi két korona 14 fillérre leendő felemeléséért. A választmányi ülésen jelen voltak: Kovács-Sebestyén Gyula vármegyei aljegyző, előadó, Maklár-vay Géza, Mesits János számellenőr, Sárközy Géza kórházi gondnok, dr. Szaplón-

czay Manó kir. tanácsos, tiszti főorvos és dr. Szigeti-Gyula Sándor kórházi igazgató-főorvos.

— Követendő példa. Zalaegerszeg városa hatósági mézszármazékot állított föl, mely természetesen pompásan bevált. Nyolcz nap alatt kimeríték 12 drb. szarvasmarhát és 14 drb. borjut. Az árak változatlanok. Elsőrendű marhahus 88, másodrendű 80, harmadrendű 72 fillér! borju hátulja 1 K 04 fillér, eleje 96 fillér. Ezen árak mellett a szék nemcsak fedezi a kiadásokat, hanem haszon is marad.

— Műkedvelők. A Kaposvári Kereskedelmi alkalmazottak folyó évi augusztus 2-án vasárnap, a Gyermekek-Liga és a saját könyvtára javára népi népélylyel egybekötött műkedvelői előadást rendeznek. Délután kabaré a nyílt színpadon a sétatéri kerthelyiségben. Este előadás a színházban. Színre kerül a Czigány. Eredeti népszínű dalokkal és táncszal.

— Szünik a kivándorlás. A somogy megyei kivándorlás télés statisztikai kimutatás öröndetes jelenséget állapít meg. Az adatok a magyarországi kivándorlás nagyarányu csökkenését mutatják. A kivándorlás csökkenése a múlt esztendő óta kezdődött. Ekkor lett nyilvánvalóvá az Észak-amerikában kitört gazdasági válság, mely az oda vándorolt munkások százezreit megfosztotta nem csak remélt dolláraitól, hanem betevő falatjától is. Megkezdődött a nagyaranyu visszavándorlás, amely ezrével hozta vissza a kivándorolt munkásokat. Ennek az egész világ-gazdaságot megmozgató eseménynek hatásai élénken érezhetők Somogy megyében is. A múlt esztendő első felében a megyéből ezer körül ember vándorolt ki Amerikába, ezzel szemben pedig folyó év január elsejétől június végéig mindössze alig kétszáz ember ment ki. Hogy mily öröndetes jelenség ez, azt maguk a számok mutatják. Magában a múlt esztendő január-jában több ember vándorolt ki Somogy megyéből, mint az idei év első felében. Összehasonlítva például ezeket az adatokat a délvidék kivándorlási adataival, azt látjuk, hogy ottani statisztika is hasonló jelenségre mutat. Ott a múlt év első felében kivándorolt 8000 ember, idei félévben pedig csak tízezerre: 813 ember. Hozzá kell venni ezekhez az adatokhoz, hogy az Amerikából való visszavándorlás, bár a télénél jóval kisebb mértékben, de még mindig tart. Más kérdés azután az, hogy számíthatunk-e arra, hogy ez a változás allandó marad. Függ ez elsősorban a hazai viszonyoktól, de függ az amerikaiaktól is. Annyi bizonyos, hogy az elnökválasztás megtörténte némi nyugalmat fog teremteni Amerika gazdasági életében is és ez újból csabito eszköz lesz a kivándorlásra. Ekkor már legjobb ellenszere a kivándorlásnak a magyar gazdasági viszonyok erősbödése lehet.

— Menetrendváltozás. A magyar államvasutak zágrábi üzletvezetősége közli, hogy f. hó 20-tól kezdődőleg az 1901 sz. vonat Abaliget állomáson reggel 9 óra 24 perczkor, Döbrököz állomáson d. előtt 10 óra 25 perczkor, Kurd-Csibrák állomáson d. e. 10 óra 23 perczkor az 1902 sz. gyorsvonat pedig Kurd-Csibrák állomáson delután 5 óra 51 perczkor

Mit igyunk?

hoey egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyuviz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosónál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekktől is mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vizet éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olesőbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható, Forráskezelőség. kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borviz!

Döbrököz állomáson d. u. 5 óra 58 perczkor, Bakóca-Felsőmindszent állomáson este 6 óra 38 perczkor és végül Abaliget állomáson este 6 óra 53 perczkor utasok fel és leszállása czéljából feltételesen meg fog állani.

Országos jubileumi zárandoklat
Lourdesbe augusztus hó 8-án indul Nagyboldogasszony ünnepére dr. Városey Gyula kalocsai érsek ur öngyméltósága védnöksége alatt. A zárandoklat lelkivezetését egy több tagból álló papirendezőbizottság látja el. Utirány: Budapest, Wien, Salzburg, Innsbruck, Mária-Einsiedeln, Genf, Lyon, Paray, le-Monial, Cette, Lourdes, Lyon, Bern, Innsbruck, Wien, Budapest. Árak: I. oszt. 460 kor., II. oszt. 320 kor., III. oszt. 210 kor., Programjai és felvilágosítással szívesen szolgál Fehér Ferencz pleb. Ebep, Esztergom m. Domonkos István, Nyul, Győr m. Benyács István Csacza, Trencsén m. Hegedüs Lénárd, pleb. Bajmok, Bács m.

KÖZGAZDASÁG.

A betegsegélyző törvény.

Az utóbbi időben több ipartestület foglalkozott a betegsegélyzés kérdésével és az országos munkás betegsegélyző és balesetbiztosító pénztárról szóló 1907. évi XIX. törvenycikk egyes rendelkezéseivel. Több helyen elhatározták, hogy az ország többi ipartestületével egyetértve memorandum alakjában fogják az iparosok sérelmeit és kívánságait az új törvénnyel szemben a törvényhozás és a kormány elé juttatni. Kívánságuk és sérelmük pedig sok van, mert szerintük a törvény tulságosan kedvez a gyáriparosoknak és a gyáripari munkásoknak a kis-, illetőleg kézműiparosok hátránya.

Alapos tanulmány után azonban kiderült, hogy a gyáripari munkások általában és aránylagosan nagyobb összeggel járulnak hozzá a Munkás Betegsegélyző és Baleset biztosító Pénztár költségeinek fedezéséhez, mint a kézműiparosok.

A munkások ugyanis a törvény határozata szerint keresetüknek 2—4 százalékát fizetik be a Munkás Betegsegélyző Pénztárba tagsági járulék czimén. Ennek fejében azután ellenszolgáltatásul a pénztár gyógykezelési és betegsegélyzői teremtés alatt napi keresetük ötven százalékát adja nekik táppénzül.

Ha tehát a munkások fizetésüknek egyenlő százalékát szolgáltatnák be, a nagyobb jövedelmű munkás így is jobban meg volna terhelve, mint az, a ki kevesebbet keres. Az orvosi gyógyszer stb. költség ugyanis nagy átlagban minden munkásnál egyenlő, csupán a táppénz összegének a nagysága változik a munkások bérének a különbözősége szerint. Mivel pedig a munkás napi keresetének a felét kapja táppénzül, tagsági járulékul pedig bérének bizonyos százalékát fizeti, nyilvánvaló, hogy a nagyobb jövedelmű munkás kevésbé veszi igénybe az általa befizetett járulékokat, mint a kis keresetű.

Ha számszerűleg vizsgáljuk a dolgot, ugyanezre a következtetésre kell jönnünk. Feltéve hogy minden munkás három százalékot fizetne a pénztárba, évi átlagos 300 munkanap mellett a nyolcz korona napi jövedelemmel bíró munkás 72 koronát, míg a napi két koronát kereső csak 18 kor. volna köteles befizetni, mely összegnek a felét a törvény szerint természetesen a munkaadó fizeti. A statisztikai adatok szerint egy munkás átlag 7.4 napig kap táppénzt, viszont a gyógyítási és egyéb költségekre egy munkásnál átlag 14 koronát lehet számítani. A fenti számadatokat tekintve tehát világosan kitűnik, hogy míg a két korona napi jövedelmű munkás járuléka mellett a pénztár deficittelemmel küzdök, addig a napi nyolcz

korona keresetű munkások járulékaiból még feleslege is marad. Vagyis más szóval azt a hiányt, a mi a kisebb jövedelmű munkások betegeskedése folytán keletkezik, a nagyobb keresetű munkások járulékaiknak a feleslegeiből fedezi a pénztár. Ez pedig nem más, mint hogy az erősebb támogatja a gyöngét, vagyis a jobb viszonyok között élő munkás a szegényebb munkástársát.

Elvileg ez igen szép és méltánytalanulnak sem mondható. Méltánytalanulna teszi azonban az egész dolgot a munkásbiztosításról szóló törvény 25-dik szakaszának egyik rendelkezése, mely szerint azok az iparosok, kik öt munkásnál kevesebbet alkalmaznak műhelyükben, két százaléknál nagyobb járulékkal meg nem terhelhetők.

A törvény eme rendelkezése egyrészt tulságosan nagy terhet ró azokra a munkásokra és munkaadókra, a kik nagyobb személyzettel kénytelenek dolgozni, mert ezeknek a felemelt járulékaiból kell a beálló hiányt pótolni más munkások áldozatait igénybe vehessék.

Az ugyanis természetes, hogy deficittelemmel nem küzdhetnek a betegsegélyző pénztár. A befolyt járulékokból az összes kiadásokat fedeznie kell. Ha tehát a törvény az egyik oldalon leszorítja a járulékok összegének a nagyságát, hogy a szükséges pénzmennyiség megis rendelkezésre álljon, emelnie kell a másik oldalon a járulékokat, ha csak az egész intézmény csődöt nem akar mondani. Így álltak elő aztán a mostani visszás állapotok, hogy a nagyipari munkások és munkaadók pártolják és segélyezik a kézmű part,

Itt pedig már nem mindig az erősebb védi a gyengébbet, mert nem mindig a kisipari munkás a gyengébb. Egy kárposztos, cipész vagy diszműkészítő munkása többet keres, például, mint egy gyárban alkalmazott napszámosnő. Az előbbi ha a munkaadója csak négy segédet tart, kevesebbet fizet mint az utóbbi, holott anyagi viszonyai szerint sokkal többel kellene hozzájárulnia a betegsegélyző pénztár költségeihez.

Ezt a visszás állapotot pedig csak a törvény fentemlített rendelkezése okozza. Ez a rendelkezés az eredeti javaslatban még nem volt meg. A képviselőházi tárgyalások folyamán vettek csak be a törvénybe, a más zsebéből való ajándékozás kétségtelenül igen hasznos dolog, egy államhoz és egy állami intézményhez azonban mégsem méltó. Bizonyítsa be a kormány, hogy nem

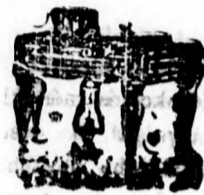
rosszindulatból, hanem — enyhén szólva — meggondolatlanságból vette be a törvénybe a képviselőházi tárgyalások folyamán az említett rendelkezést. Nyujtsa be javaslatot, törölje el a sérelmes szakaszt. Ha ezt megteszi, az eddig tapasztalt visszasságok meg fognak szünni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Cimbalmot
ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzéket nem hozott
Budapestről Király-utca 57.

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa

könyvnyomdája

Kaposvár.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gözműfestő gyára.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legujabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gözműfestő gyárát,

mely legujabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás helyett a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

SZÉKELY ÁRMIN FIAI polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, telöltöket, minden
fegyvernembeli egyenruhákat.

Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fiu-
ruhákat, bundaskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

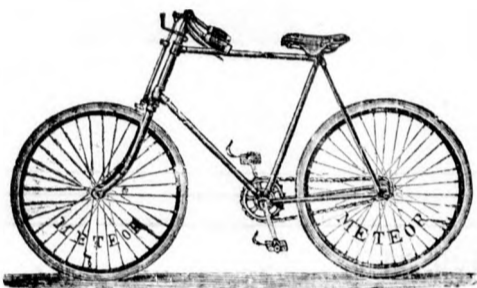
Tűzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

 Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból.

BIRÓ ADOLF

SINGER ÉS TÁRSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete
KAPOSVÁR, Főutca 25.

 a Somogy megyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kapos-
várott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizomány

üzletemben SINGER-féle és egyéb gyártmányú kü-
lönféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és ke-
rékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sportcikkeket
nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére.

Dus választéku raktáram szíves megtekintését kérve, azon
reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelni szeren-
csés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf

Kaposvár, főutca 25.

Somogyvármegye legnagyobb
női kalap és divataruháza
FEKETE LAJOS
Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.
A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kavé és tea behozatali raktár.

Tulajdonos Rácz József,

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piacztér.

Kávè

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Olcsó árak.

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztéglagyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy ujonnan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány-, szin-, jarda- és ékteleit,
szárazan préseit keramitot és nage söveket állítanak elő,

mely felsorolt anyagokat úgy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

 a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.